

Incasseren van ongenoegen door gerechtsdeurwaarders

8 december 2017

Gerechtsdeurwaarders stonden centraal in het promotieonderzoek van criminologe / rechtssociologe Marjolein Odekerken, dat deze week uitkwam. Een van haar bevindingen is dat gerechtsdeurwaarders soms zelf conflicten uitlokken met hun gedragingen.

In de uitnodiging van de promotie staat dat 'de van oudsher pacificerende functie van de gerechtsdeurwaarder naar de achtergrond is verdwenen. Hij lokt met zijn gedragingen nu zelf conflicten uit, in plaats van die te voorkomen'. Dat is even slikken voor deze blogger, die gerechtsdeurwaarder is....

Pacificerende functie

Eerst even over de 'van oudsher pacificerende functie'. Zijn gerechtsdeurwaarders dan vreedstichters? Ja, in zekere vorm wel. In ons rechtssysteem willen we eigenrichting uitsluiten. Recht wordt gesproken door rechters en uitgevoerd door gerechtsdeurwaarders. Die gerechtsdeurwaarder is onafhankelijk en onpartijdig en daar ligt zijn pacificerende taak. Als de schuldeiser zelf beslag zou mogen leggen, is de kans op escalatie groot. Daarom verbiedt de wet zijn aanwezigheid zelfs. Die taak is exclusief aan gerechtsdeurwaarders toebedeeld. Daarmee hebben gerechtsdeurwaarders dus inderdaad een pacificerende, of de-escalerende taak.

Conflicten uitlokken?

Lokken gerechtsdeurwaarders zelf met hun gedragingen conflicten uit? Mijn eerste reactie is ontkennen en gelijk de verdediging in. Ik doe dit werk al vijftientig jaar. In die tijd heb ik eigenlijk verbazingwekkend weinig escalatie meegemaakt. Natuurlijk wel gespannen en emotionele mensen, maar dat is logisch bij een beslag of ontruiming. Gebeurt er dan niets? Helaas zijn er wel incidenten en helaas soms zelfs serieuze incidenten. Elk incident is er een te veel. De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) is daarom actief op zowel de preventie als vervolging van deze incidenten.

Andere invulling sociale rol

Het proefschrift van Odekerken doornemend (isbn 9789462904415) komt een vraag bij me op. Odekerken geeft herhaaldelijk aan dat gerechtsdeurwaarders hun sociale rol serieuzer moeten nemen. Doen we dat nu dan niet goed? Dat is denk ik de verkeerde vraag. Die vraag moet zijn: kan het beter?

In de vijftientig jaar dat ik gerechtsdeurwaarder ben, is er veel veranderd. Dat geldt ook voor de invulling van de sociale rol. Vroeger moesten we alleen zorgen dat het recht werd uitgevoerd. Steeds meer wordt van ons verwacht dat we daarbij rekening houden met de mens achter de schuldenaar. Die veranderingen stoppen niet en de maatschappij stelt steeds meer eisen. Dat vergt andere kwaliteiten van ons gerechtsdeurwaarders en we zullen daarin mee moeten gaan, of beter nog: voorlopen. Odekerken geeft daartoe een aanzet.

Kans voor verbetering

Voor mij als bestuurslid van de KBvG dus aanleiding om met Marjolein in gesprek te gaan. Wat kunnen we verder verbeteren, waar liggen kansen?

Gerechtsdeurwaarders staan midden in de maatschappij. De vonnissen die rechters wijzen, moeten wij in de praktijk uitvoeren. Dan is pragmatisch werken een vereiste. Wanneer haar onderzoek bijdraagt aan pacificeren en de-escaleren gaan wij daar pragmatisch mee om! En.... Marjolein, gefeliciteerd met je promotie!

Paul Otter is gerechtsdeurwaarder en bestuurslid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De KBvG zorgt voor een goede beroepsuitoefening door de gerechtsdeurwaarders bij de uitvoering van hun taken, met oog beide partijen. Paul blogt regelmatig over actuele zaken.

